

Lukov

Kraj: Zlínský

Správní obvod: Zlín

Nadmořská výška: 316 m n. m.

Počet obyvatel: 1 747

Adresa URL: www.lukov.cz

Okres: Zlín

GPS souřadnice: 49.290274N, 17.729586E

První pís. zmínka: 1373 (651 let)

PSČ: 763 17

Historie obce Lukov

První nepochybná zmínka o obci Lukov pochází z roku 1373, ale hrad zde stál s největší pravděpodobností už v 1. čtvrtině 13. století. Za pravděpodobně nejstarší zprávu o existenci hradu je možné považovat podpis šlechtice Buně z Lukova na listině Přemysla Otakara I. z prosince 1219. Na stavbě hradu se podíleli kameníci velehradské stavební huti, o čemž svědčí nalezené kamenické prvky.

O Lukovu se ve svém životopise zmiňuje mezi léty 1333–35 i tehdejší moravský markrabě a pozdější český král Karel IV., který jej vykoupil ze zástavy. Ale už zanedlouho se vrací do držení významného moravského šlechtického rodu Šternberků, kteří jej považovali za své hlavní rodové sídlo.

Šternberkové drželi Lukov do roku 1511, potom patřil pánům z Kunštátu, z nichž nejvýznamnější byl Jan Kuna z Kunštátu, moravský zemský hejtman. V roce 1547 kupují hrad Lukov s panstvím Nekšové z Landeka. V roce 1609 jej sňatkem získal Albrecht z Valdštejna.

Za třicetileté války byl dlouhou dobu v držení valašských povstalců a v roce 1643 byl více než tři měsíce obsazen švédskou posádkou. Při jejich ústupu byl hrad vypálen a byly strženy hradební zdi, aby už nemohl sloužit jako pevnost. Od konce 17. století byl hrad dalšími majiteli – rodem Minkviců z Minkvicburku – už jen nouzově opravován a chátral i za dalších majitelů – Rottalů a od roku 1724 Seilernů. V roce 1773 byly z hradu do obce Lukov přeneseny vrchnostenské úřady a tak ztratil i význam jako správní centrum panství. Na počátku 19. století je uváděn jako pustý. Hrad byl ponechán svému osudu a stal se zdrojem levného stavebního materiálu.

V pozdějších letech bylo učiněno několik seriózních pokusů o zmapování jeho historie a jednotlivých etap architektonického vývoje hradu. První známou osobností se zájmem o lokalitu hradu byl lukovský učitel František Kratochvíl. Namaloval podrobnou mapu stavu hradního areálu a okolí v roce 1891. Zaznamenal i zajímavou skutečnost, že z prostoru Bzové je veden pod severní úbočí hradu vodovod. Dodnes se okolo této informace vedou diskuse.

V letech 1940 - 1942 na hradě pracoval přední historik umění a památkář dr. Karel Svoboda, pracovník státního ústavu pro Moravu a Slezsko. Výsledky své práce shrnul ve zprávě "Hrad Lukov - jeho stavební vývoj, popis a uměleckodějinný význam", která však byla vydána až v roce 1985.

V roce 1962 vydal arch. Zdeněk Gardavský studii "Úkoly výzkumu a dokumentace hradu Lukova", která byla výsledkem předcházejícího zjišťovacího průzkumu. Tatáž osobnost se k hradu vrací v odvážně koncipované stati nazvané "Lukov - stavební analýza hradu, jež byla vydána v osvětové besedě v roce 1980. V roce 1978 provádějí prof. Líbal a Eliáš stavebně historický průzkum.

V létě 1983 proběhly první tři turnusy Hnutí Brontosaurus. Prvním úkolem bylo vymícení a vyčištění hradu od keřů a kopřiv. Byly vykopány i první archeologické sondy. Brontosauři navázali

kontakt s písničkářem Pepou nose, který zde 23. července organizoval nepovolený folkový festival, na který se sjelo kolem tisíce diváků. V roce 1984 proběhly čtyři turnusy, z nichž poslední byl rozeznán při zásahu pořádkových sil proti nepovolenému folkovému festivalu (až 2000 účastníků). Práce se na hradě Lukově znovu rozbíhají v roce 1986. Podařilo se zakonzervovat raně gotickou bránu. V tomto roce přešel hrad do správy MNV Lukov, který zajistil dovezení plechové boudy a nákup nářadí. Další tři turnusy PsB zaměřené na opravy vstupní věže a předbraní proběhly v roce 1987. Při podzimní víkendovce se podařilo zhotovit provizorní střechu nad vstupní věží. V roce 1990 v porevoluční euforii vzniká Klub přátel Lukova. V roce 1992 byla dokončena oprava čela předbraní a 1996 opravena a znovu vyzděna zřícená valená klenba západního paláce. Zastřešení vstupní věže a vyzdění severní stěny západního paláce proběhlo během sedmi turnusů PsB roku 1997. V roce 1999 byly dokončeny výstavní prostory a klubovny ve vstupní věži a zahájily se práce na Dolním hradě - oprava bašty Svatojáanky.

V Lukově prožila část svého života druhá manželka Bedřicha Smetany Bettyna. Obec je rodištěm známého dramatika a scénáristy Františka Pavlíčka (1923-2004)

